

HAMSHIRALIKDA INFEKSIYA NAZORATI VA GIGIENA

Muallif: Usmonova Shaxlo Saitmuxamatovna

Hamshiralar akademiyasi katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada tibbiyot muassasalarida infeksiya nazorati va gigienaning ahamiyati, hamshiralar tomonidan amalga oshiriladigan profilaktik chora-tadbirlar hamda samarali infektsiyadan himoyalash usullari yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: infeksiya nazorati, gigiena, tibbiy xavfsizlik, antiseptika, sterillik.

Kirish

Zamonaviy tibbiyotda infeksion kasalliklarning oldini olish muhim masalalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, shifoxonalarda va boshqa tibbiy muassasalarda infeksiyalar tarqalishini kamaytirish, bemorlarning xavfsizligini ta'minlash uchun qat'iy gigienik qoidalarga amal qilish talab etiladi.

Hamshiralar infeksiya nazorati bo'yicha asosiy mas'ul shaxslardan biri hisoblanadi. Ular qo'llarni to'g'ri yuvish, tibbiy asbob-uskunalarni sterilizatsiya qilish, bemorlar o'rtasida infeksiya tarqalishining oldini olish kabi muhim vazifalarni bajaradilar. Agar infeksiyalarga qarshi choralar vaqtida ko'rilmasa, bu bemorlar va tibbiyot xodimlari orasida kasalliklarning keng tarqalishiga olib kelishi mumkin.

Asosiy qism

1. Infeksiya nazoratining ahamiyati

Tibbiyot muassasalarida infeksiyon kasalliklarning oldini olish quyidagi sabablarga ko'ra muhim hisoblanadi:

Bemorlarning sog'lig'ini himoya qilish – Infeksiyalar bemorlarning umumiy ahvolini yomonlashtirishi va ularning davolanish jarayonini cho'zishi mumkin.

Tibbiyot xodimlarini himoya qilish – Hamshiralar va boshqa tibbiyot xodimlari infeksiyalarni yuqtirish xavfiga duch kelishadi.

Shifoxona infeksiyalarining oldini olish – Nosokomial (shifoxonada orttirilgan) infeksiyalar jiddiy asoratlarga olib kelishi va bemorlarning hayotiga xavf solishi mumkin.

2. Hamshiralar tomonidan infeksiya nazoratining asosiy tamoyillari

Infeksiya nazoratini ta'minlash uchun hamshiralar quyidagi qoidalarga rioya qilishlari lozim:

Qo'llarni yuvish va dezinfeksiya qilish – Eng samarali profilaktik choralardan biri bo'lib, infeksiyalar tarqalishini oldini olishda katta ahamiyatga ega.

Sterillik va antiseptika – Barcha tibbiy asbob-uskunalar, ignalar, shpritslar va boshqa jihozlar sterillangan bo'lishi shart.

Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish – Hamshiralar qo'lqop, niqob, steril kiyim va boshqa himoya vositalarini ishlatishlari kerak.

Bemorlar va ularning atrof-muhitini toza saqlash – Kasallik tarqalishining oldini olish uchun palatalar va muolaja xonalarida gigiena talablariga rioya qilish lozim.

Biologik chiqindilarni to'g'ri yo'q qilish – Infeksiyon materiallar va chiqindilar maxsus qoidalarga muvofiq utilizatsiya qilinishi kerak.

3. Infeksiya nazoratida zamonaviy texnologiyalar

Hozirgi kunda infeksiya nazoratini kuchaytirish maqsadida quyidagi zamonaviy texnologiyalardan foydalanilmoqda:

Avtomatlashtirilgan dezinfeksiya tizimlari – Bemorlar va tibbiyot xodimlari bilan aloqa qiladigan muhitni muntazam ravishda sterilizatsiya qilish uchun ishlatiladi.

Qo‘l gigienasi monitoring tizimlari – Tibbiyot xodimlarining gigienaga amal qilishini nazorat qilish uchun maxsus texnologik yechimlar joriy etilgan.

Bakteriyalarga qarshi qoplamalar – Tibbiyot muassasalarida bakteriyalarning ko‘payishini kamaytirish uchun maxsus antiseptik materiallardan foydalaniladi.

Xulosa

Infeksiya nazorati va gigiena tibbiyot muassasalarida xavfsizlikni ta’minlashning ajralmas qismidir. Hamshiralar ushbu jarayonda muhim rol o‘ynab, infeksiyalarning oldini olish uchun qat’iy qoidalarga amal qilishlari lozim.

Infeksion kasalliklarning oldini olish uchun qo‘l gigienasi, sterillik, shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish va chiqindilarni to‘g‘ri yo‘q qilish kabi muhim choralar ko‘rilishi shart. Zamonaviy texnologiyalar yordamida infeksiya nazorati yanada samarali olib borilishi mumkin.

Tibbiyot muassasalarida infeksiya tarqalishining oldini olish bemorlar, tibbiyot xodimlari va butun sog‘liqni saqlash tizimi uchun katta ahamiyatga ega. Shu bois, barcha hamshiralar gigiena qoidalariga qat’iy amal qilishlari hamda profilaktik tadbirlarni to‘g‘ri bajarishlari lozim. Infeksiya nazoratiga bo‘lgan e’tibor oshgani sari, bemorlar sog‘lom muhitda davolanish imkoniyatiga ega bo‘ladilar va tibbiyot tizimining umumiy sifati yaxshilanadi.

Adabiyotlar

1. World Health Organization (WHO). (2021). Guidelines on Hand Hygiene in Health Care.
2. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. "Tibbiyot muassasalarida infeksiya nazorati bo'yicha qo'llanma."
3. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2022). Infection Prevention and Control in Healthcare Settings.
4. Tibbiyot gigienasi va epidemiologiya. Ilmiy maqolalar to'plami, 2023.